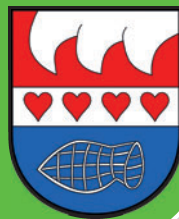

Brodík

**MĚSÍČNÍK
OBCE BOROVNICE**

Ze vzpomínek Jindřicha Vanického

SLOVO STAROSTKY

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ,

v měsíci dubnu nás čekají **Velikonoce**, které jsou symbolem jara a probouzení přírody do krásných svěžích barev. S Velikonocemi je spojena řada lidových zvyků.

Den označovaný jako **Škaredá středa** symbolizuje čas, kdy každá hospodyně uklízí svou světnici a vpouští do domu světlo a jarní svěžest.

Na **Zelený čtvrtek** nesmí chybět na Vaší tabuli zelené pokrmy, které jsou ideální pro posílení organismu.

Velký pátek je den, kdy byl podle Bible ukřižován Ježíš Kristus. Dnes už je tento svátek dnem pracovního volna. Podle tradice by se měl dodržovat půst a podle pověsti se právě na Velký pátek snadno hledají poklady.

Na **Bílou sobotu** se barvila vajíčka a dům se vystrojoval velikonoční výzdobou.

Velikonoční neděle je dnem hojnosti. Nesmí chybět pečený mazanec, beránek, barevná vajíčka a chlapci pletou na pondělí pomlázky.

Zvykem na **Velikonoční pondělí** je, že chlapci s pomlázkou koledují od domu k domu. Děti si vykoledují drobné čokoládové pamlsky, a hlavně malovaná nebo barvená vajíčka.

Velikonoce jsou svátky života a pokoje v míru. Toto si budeme všichni přát v našich srdcích.

Všem přeji krásné Velikonoce, svátky lásky a pokory.

Soňa Rojková, starostka obce Borovnice

JINDŘICH VANICKÝ: ZAČÁTEK KONCE – II. ČÁST

*Přinášíme pokračování vzpomínek pana Jindřicha Vanického (*1933), autora knížky Homol – turistická perla Orlických hor a velkého příznivce Borovnice, Lhot u Potštejna a hlavně Homole. S naším vypravěčem jsme se rozloučili v roce 1948, kdy se patnáctiletý chlapec rozhodl, že se vyučí tesařem. Opět tedy otevíráme stránky vzpomínkového rukopisu nazvaného Začátek konce. Tentokrát to bude o učňovských letech, o tehdejších kamarádech, z nichž nejzajímavější byl „Datel“, a také o Rychnovákům důvěrně známé hospodě U Mařenky...*

Jel jsem si tedy do Rychnova vyjednat tu tesařinu. Určili mně nástup 30. srpna s ohlášením se na stavbě nové továrny v Potštejně, kde jsem to už od mala znal.

Práce byla pro mne, slabého kluka, velmi těžká. Avšak ti tesaři si pohled na mne užívali... To trvalo do konce října. Pak nás všechny učedníky svolali a ubytovali v nově postaveném internátě v Rychnově. Přidělili nám mistra a s ním nás posílali na různé práce.

Na pokoji nás bylo šest. V dalších pokojích bydleli kluci z jiných okresů. Samozřejmě nám všem určitý čas trvalo, nežli jsme se vzájemně poznali a skamarádili.

Nejzdatnější z našeho pokoje byl Honza, a proto se také ihned začal věnovat poznávání rychnovských děvčat. A dařilo se mu...

Druhý byl Míla. Ten stále mluvil o šikovnosti svého tatínka a o jeho radosti při práci se dřevem a také o tom, že mu při práci často pomáhá. Hlavně se to prý týkalo práce s velkým hoblíkem, kterému říkal Macek...

Dalším kamarádem byl Honzík, fyzicky slabší kluk, ale s hudebním talentem. Perfektně hrál na harmonium a zpíval u toho. Víím to proto, že mne pozval domů, aby mi své umění předvedl. Já nemám schopnost zpívat a nemám ani hudební sluch. Moje sluchová hudební hodnota je hudební hluch! Přesto jsem Honzíkovi od srdce pochválil. Bydlel s dědečkem, jemuž harmonium patřilo.

Honzík se nám nikdy nesvěřil s tím, jak to má s rodiči a také nikdy nemluvil o svých sourozencích. Když skončilo učení, namluvil si v místě bydliště děvče, které bylo trochu zvláštní – muselo si holit tvář jako chlap. Chodili spolu asi rok, když její rodiče jeli autem do Prahy. Při zpáteční cestě havarovali. Podnik, který řídil otec děvčete, se náhle stal jejím dědictvím. Mladí se ihned rozhodli, že se vezmou a Honzík se stal vedoucím firmy, která byla později začleněna do tzv. Kovodružstva.

Dalším učedníkem byl Pepa, který si mezi děvčaty tuze vybíral. Všichni jsme se mu smáli, že si vybírá podle velikosti hnojiště, což byl neklamný důkaz dostatečné-

ho majetku a s ním související naděje na bohaté věno. Když se ženil, bylo všem jasné, že si vybíral přesně podle našich předpokladů.

S Pepou jsem pracoval až do vojenské základní služby, kam jsem odcházel jako veliký odpůrce kouření. Nekouřil jsem ani po vojně, ale Pepa se vrátil jako náruživý kuřák. A pracovali jsme spolu i nadále...

Do naší party učedníků patřil také Ruda. Ten si mezi nás přinesl pověst nezdárného příslušníka „národa Habrováků“ z knížky Karla Poláčka. Bylo nás pět. Ledacos si proto od nás vytrpěl. Pro případ nějaké pranice si ale vytvořil

speciální způsob obrany. Ta spočívala v tom, že ohnul ruku v lokti, z prstů vytvořil špicí a tou špicí útočil na hrud' nepřitele, což bylo velice účinné. Každý se raději dal na útěk. Připomínalo to klování datla a také on si říkal Datel. Bydlel v malém domečku v Habrové, prvním od Rychnova, hned u říčky Kněžné a nedaleko od dráhy.

Datel jezdil po práci domů vlakem, ze kterého blízko domova vyskakoval za jízdy. Ona totiž ta trať vedla nad strmou strání, ale před jejich domkem uhýbala směrem k Solnici. Ruda měl vyhlédnutý keřík, do kterého skákal, aby pád nebyl tak tvrdý. Keřík ho navíc chránil před neřízeným skutálením z prudké stráně.

Jednoho dne však nějak zaspal. Vyskočil o keřík dále a mělo to fatální následky. Keř byl šípkový a Datel přišel do práce celý otrhaný, poškrábaný a naříkající.

„Datlovi“ měli před okny vyhlášenou hospodu U Mařenky. Její majitelka, Mařenka, byla maličká žena, která se věnovala obsluze. Chodila se šátkem na hlavě a stále v zástěře. Štamgasti ji měli rádi a ona si svým kamarádkým přístupem získala úplně každého. Hosta obejmula kolem ramen a přímo proti jeho obličejí se s ním bavila o jeho přání. No prostě bez konkurence!

Pozemní stavby, jak se podnik jmenoval, nám přidělily mistra a posílaly nás pod jeho dozorem na různé stavby, kde jsme se mohli uplatnit. Časem jsem si na to cestování zvykl a práce se mi začala líbit i přesto, že to byla často namáhavá dřina. Jezdili jsme po celém kraji. Tak končí moje vyprávění o spolužácích, s nimiž jsem žil v internátě...

(pokračování příště)
Jindřich Vanický

SBÍRKA OŠACENÍ PRO UKRAJINU

Obec Borovnice vyhlašuje sbírku pro Ukrajinu.

Lidé na Ukrajině budou nejvíce potřebovat přikrývky,
čisté oblečení a hygienické zboží.

Letní i zimní oblečení (dámské, pánské, dětské).

Lůžkoviny, prostěradla, ručníky, utěrky, vatované a péřové přikrývky,
polštáře a deky.

Obuv – veškerou nepoškozenou.

Dětské kočárky, stolečky, židličky.

Věci prosíme zabalené do igelitových pytlů či krabic,
aby se nepoškodily transportem.

Děkuji všem, kteří přispěli finanční částkou nebo sbírkou ošacení pro Ukrajinu.

Sbírka ošacení pro Ukrajinu
je prodloužena na měsíc duben 2022
v budově obecního úřadu v Borovnici.
Sbírat se bude v době úředních hodin
nebo po telefonické domluvě
se starostkou.

Děkujeme za Vaši pomoc!

Pokud chcete pomoci finančně, obraťte se na
organizace, které charitativní sbírky pořádají:

- Český červený kříž – www.cervenykriz.eu
- Člověk v tísni – www.clovekvtsni.cz
- Charita ČR – www.charita.cz
- Post Bellum – www.postbellum.cz
- ADRA – www.adra.cz

ZPRAVODAJ BRODÍK

„Brodík“ měsíční zpravodaj obce Borovnice

Redakční rada: Zastupitelstvo obce Borovnice

Zpravodajské a informační příspěvky od občanů do „Brodíku“

e-mail: brodik@borovnice.info

Příspěvek je možno vhodit do schránky na budově obecního úřadu v Borovnici.

Uzávěrka vždy k poslednímu dni daného měsíce

Distribuce do všech domácností v obci Borovnice zdarma.

VYDAVATEL

Obec Borovnice, Borovnice 5, 517 41 Kostelec nad Orlicí

tel.: **493 815 763**, 734 559 876, www.Borovnice.info,

e-mail: obec@borovnice.info, č.ú.: 124 007 1339/0800

ZPRÁVY OBECNÍHO ÚŘADU

UPOZORNĚNÍ OBČANŮM

KOSTEL NA HOMOLI

První mše se bude konat **17. dubna 2022 ve 14:30 hodin.**

Další mše se bude konat **24. dubna 2022 ve 14:30 hodin.**

Dne **8. 5. 2022** se na Homoli koná **tradiční jarní pouť**,
při níž budou slouženy mše svaté
od 8:00, 10:00 a 14:00 hodin.

HŘBITOV

Upozornění pro návštěvníky

Brány hřbitova jsou **v letním období** otevřeny
od 7:00 do 19:00 hodin, na hřbitov je zakázáno vodit psy.

Prosíme návštěvníky hřbitova o třídění odpadu do umístěných popsaných nádob.
Děkujeme

PROVOZ OBECNÍHO ÚŘADU

- Úřední hodiny obecního úřadu pro veřejnost:
pondělí 9 – 12 hodin a 14 – 17 hodin,
středa 9 – 12 hodin a 14 – 17 hodin.
- Pro platby je preferován převod na bankovní účet obce.
- Nadále je preferován písemný či telefonický kontakt. Kontakty naleznete na webových stránkách obce nebo v obecním zpravodaji.
- **Osobní návštěva obecního úřadu je možná pouze při dodržení zvýšených hygienických opatřeních**, tj. s ochranou dýchacích cest respirátorem, po dezinfekci rukou při vstupu do budovy (dezinfekce je k dispozici v zádveři) a dodržování rozestupů 2 metry. Zároveň žádáme, aby do budovy obecního úřadu nevstupovaly osoby s respiračními obtížemi.
- **Herny stolního tenisu v Borovnici a Rájci je možné využívat za podmínky dodržení aktuálně platných vládních nařízení.**

Soňa Rojková, starostka

LÉKAŘSKÁ POHOTOVOST

**Rozpis služeb stomatologické lékařské služby
první pomoci okresu Rychnov nad Kněžnou rok 2022
ordinační hodiny: sobota, neděle, svátek 08:00–12:00 hodin**

09. 04.	MUDr. Beránek Jan - JB DENT, s.r.o. Komenského 828, Týniště nad Orlicí	494 371 088
10. 04.	MUDr. Bergmanová Dita Záhumská 445, České Meziříčí	734 324 600
15. 04.	MDDr. Borůvková Veronika - MUDr. Pavla Valešová Pulická 99, Dobruška	494 622 114
16. 04.	MDDr. Grymová Natalie - DekaDent, s.r.o. Kvasiny 145	771 155 445
17. 04.	MUDr. Handl Jindřich Panská 24, Rychnov nad Kněžnou	494 531 955
18. 04.	MDDr. Handl Jindřich - SJH Stomatologie, s.r.o. U Stadionu 594, Rychnov nad Kněžnou	604 878 560
23. 04.	MDDr. Handl Kapoňková Simona - SJH Stomatologie, s.r.o. U Stadionu 594, Rychnov nad Kněžnou	604 878 560
24. 04.	MDDr. Hanzík Kevin - FSmile, s.r.o. Tyršova 515, Opočno	777 667 353
30. 04.	MDDr. Havlíček Ondřej - DekaDent, s.r.o. Kvasiny 145	771 155 445
01. 05.	MDDr. Chládek Tomáš - DekaDent, s.r.o. Kvasiny 145	771 155 445
07. 05.	MUDr. Hlavsová Lenka Komenského 259, Kostelec nad Orlicí	494 323 958
08. 05.	MUDr. Kašparová Dagmar Voříškova 169, Vamberk	602 514 715

**Lékařská pohotovostní služba v Královéhradeckém kraji
Informace pro dospělé i děti na celém území kraje tel.: 841 155 155**

JARNÍ SLEVY UHLÍ

Skončila topná sezona, doly mají dostatek uhlí.
Kupujte teď, zajistil jsem pro vás nejlepší cenu.

JISTÁ VÝHRA V UHLOTERII

S každým závozem paliva nad 22 q objednaného za ceny uvedené na tomto letáku obdržíte stírací los. Každé pole vyhrává, každý los obsahuje všechny výhry včetně slevy 100 % = nákup zdarma, slevy 50 % = nákup za polovinu a další výhry - sleva 25 %, 1000 Kč, 500 Kč...

PEVNÁ CENA

U firmy Havelka máte jistotu, že cena v okamžiku objednání bude platit i při dodání paliva. Uhlí, které máte ve sklepě, nebo alespoň objednané, vám už nikdo nezdrazí.

Volejte ihned 602 489 489

Pro objednávky přijaté do 11. dubna 2022 osobně garantuji:

- dodání paliva za výhodné ceny uvedené na tomto letáku
- úklid pásem zdarma pro všechny objednávky
- objednávka do 40 q – pás zdarma + doprava za polovinu
- objednávka nad 40 q – pás zdarma + doprava zdarma
- objednávka nad 60 q – Spálíte doma hodně uhlí? Nebo jste škola, školka, hotel, úřad, firma nebo spolek? Potřebujete nakoupit na fakturu, vypisujete výběrové řízení? Pak neváhejte a volejte, osobně Vám udělám nabídku pouze a jenom pro Vás.

Další výhody nákupu u Havelky:

- platba hotově i platební kartou u řidiče; na přání můžete platit předem zálohovou fakturou (zaplacené palivo může převzít soused nebo známý)
- termín dodání domluvíme předem; řidič zavolá, až bude vyjíždět
- přehledné informace na www.havelka.cz a [@Uhloterie](https://www.facebook.com/Uhloterie)

Váš uhlíř Jiří Havelka

KNIHOVNA BOROVNICE

MILÉ ČTENÁŘKY A ČTENÁŘI,

Výpůjční dny v dubnu
budou v úterý

12. 4. a 26. 4. 2022

vždy od 15 do 17 hodin.

Přijďte si k nám vybrat nějakou hezkou knihu nebo třeba si jen popovídat o tom, jaké knížky jste četli, případně co byste si chtěli v budoucnu přečíst. Knihovna je tu pro Vás.

Těšíme se na vaši návštěvu.

Knihovnice Helena Jiroušková

FINANČNÍ SPRÁVA

Podáváte daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob?

Finanční správa upozorňuje na
SPRÁVNÉ PŘEDČÍSÍ BANKOVNÍHO ÚČTU

» 721 «

Platí i pro zjednodušený 2stránkový
formulář přiznání k dani z příjmů fyzických
osob pro poplatníky mající pouze
příjmy ze závislé činnosti!!!

Pro platbu daně z příjmů fyzických osob
na Finančním úřadě pro
Královéhradecký kraj
použijte toto číslo účtu:

721 – 77626511 / 0710

Uvedením kompletního správného čísla účtu
předejdete pozdějším komplikacím.

Děkujeme.

Více informací na: www.Borovnice.info

ZAHRÁDKÁŘI

RADY PRO ZAHRÁDKÁŘE

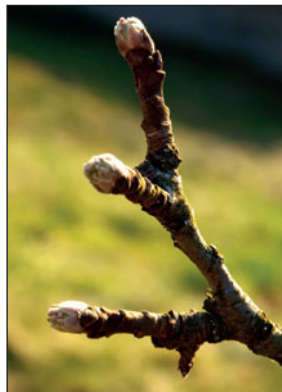
Měsíc duben je typickým zahradnickým měsícem, v němž se provádí asi největší část pracovních úkonů spojených se zahradničením, a tedy i ovocnářstvím. Podle staré praxe, že v dubnu budeme se ještě rádi ohřívat za kamny, se teprve ukáže, když březen byl jak studený a větrný, ale bylo i období, kdy paprsky sluníčka navyšovaly stupnici na teploměru.

V každém případě zahrádkáři si práci dokáží vždy najít. Zpravidla se podle počasí dokončují různé řezy stromů a keřů, roubuje se, vysazují se stromky a školkuje se podnože, vysévají semena, vysazují se řízků, obdělává se půda a aplikuje se ochrana proti rozličným chorobám a škůdcům. Je to měsíc řezu teplomilných peckovin, zejména broskvoní a mandloní. V dubnu lze ještě dokončovat řez jaderovin a drobného ovoce. U ostružiníku se odstraňují odplozené výhony.

Duben je nejvhodnějším měsícem pro přeroubování starších stromů.

Termín je dán obdobím kvetení každého ovocného druhu jemu vlastním a je také samozřejmě každoročně ovlivněn průběhem jara. V době kvetení proudí již míza ve stromu natolik, že lze odchlípnout kůru od dřevní části. To je podmínkou úspěšného přeroubování způsobem „za kůru“, který je pro přeroubování starších stromů používán nejčastěji. To ovšem neznamená, že ostatní metody nejsou dokonalé, či méně úspěšné. Je jich několik a všechny mají své opodstatnění. Záleží vždy na podnoží, stavu stromku i roubů a samozřejmě i na samotné praxi toho, kdo tento zásah provádí. O jednotlivých metodách bylo již dříve napsáno v Brodíku, proto nebudu toto více rozvádět, jen **upozorňuji na správnou vyzrálost roubů a jejich zdravotní stav.** Mezi ovocnáři se také setkáváme s obavami, že pokud v sadech nepomrzlo květenství některých druhů stromů v předcházejících obdobích, tak jestli **očekávané mrazíky** nám v dubnu (někdy i v květnu) nepoškodí kvetoucí, nebo již odkvetlé odrůdy. Proto se na ochranu květů i plůdků vymýšlejí různé aplikace včetně zakrývání, zadýmání apod., ale při větším počtu jedinců nelze vše dostatečně uplatnit, tak to ponecháváme na samotné přírodě.

Při vhodném počasí znovu **ošetřujeme broskvoně proti kadeřavosti a angrešty proti padlí.** Můžeme již ošetit peckoviny proti monilióze. Na zahradách **pod stromy zkypřujeme půdu,** při tom zapravujeme hnojiva či kompost. V letošním roce se budeme spíše klonit k používání více statkových hnojiv a připravených zálievek z nich. Důvodem je velmi **výrazné zdražování všech strojených hnojiv a přípravků na ochranu rostlin.**

Pokud bychom se rozhodli vysázet si **zahradní borůvky,** je třeba počítat s tím, že tato plodina má odlišné požadavky na složení půdy, než je tomu u běžných kultur. Proto je dobré seznámit se s postupem a nároky. V loňském Brodíku jsem podrobně popisoval, jak se zachovat při výběru stanoviště, potřebném složení zemního substrátu při výsadbě i přihnojování a ošetřování. Ale jistě při nákupu v zahradnictví získáte potřebné informace.

Dále bych chtěl upozornit na to, že pokud budeme chtít **přisypávat vápenné hnojivo k rybízům,** je nyní vhodná doba pro tuto aplikaci. Naproti tomu **k angreštům se nevápní,** jelikož toto nesnášejí, proto pozor, často se to zaměňuje.

Zvláště pak **u černého rybízu pečlivě kontrolujeme narůstající pupeny.** Na některých vznikají nakadeřené hálky. To je známka, že jsou napadeny roztočem **vlnovníkem rybízovým,** který je nebezpečný pro tuto plodinu a proti kterému není účinná chemická ochrana. Přichází se na to až nyní v jarním období, kdy je třeba tyto narušené pupeny ručně odstraňovat a při zasažení celého výhonu vyřezat, případně

i celý keřík zlikvidovat spálením, aby se ani hmyzem, ani větrem dále toto nerozšiřovalo. Vyplatí se takto učinit a zakoupit novou zdravou sazenici, keřík či stromek. U červeného a bílého rybízu se tento parazit nevyskytoval, přesto dbáme na správné ošetřování a pohlídnání zdravotního stavu vůči jiným chorobám a škůdcům (antraknóza, plísňe apod.). Na kontrolovaných stanovištích se zkoušel postřik vápenným roztokem a také nižší koncentrace Sulkou, ale nebylo dostatečně prokázáno, že tento postup byl ten nejúčinnější. Zkouší se ledacos.

Poslední roky se v některých lokalitách také projevovalo **u révy vinné** její napadení roztočem **vlnovníkem révovým**. Ukázalo se to spíše u přehoustlé výsadby, ne tak zdařile ošetřované a pěstované v podmínkách méně vhodných. Tento roztoč byl patrně přenesen sadbou z neošetřovaných mimovinařských oblastí. To způsobovalo plstnatost révy. Ta se projevuje už velmi brzy po začátku rašení révy. Na listech vznikají nádorovitě vyvýšeniny na horní straně listové čepele. Nádorky jsou zpočátku často načervenalé, nebo nažloutlé a později hnědnou. Při silnějším napadení se okraje listů stáčí směrem dolů a ztrácejí svůj přirozený tvar. Plstnaté povlaky se mohou vyskytovat také na květenství, které pak nevykvetě. Poškození se projevuje především na jaře a také ve druhé části vegetace (konec července až srpen).

Další, méně známá poškození přičítáme roztoči **hálčivci révovému**, který způsobuje kadeřavost révy. Tohoto škůdce si můžeme rovněž přinést se sazenicemi. Po rašení potom sazenice omezují růst, letorosty jsou krátké, listy deformované. Při silném napadení může na keři zůstat pouze slabé dřevo a nelze z něho mít to plodné.

Ochrana proti těmto škůdcům spočívá spíše v dokonalém ošetřování. Můžeme použít ekologické přípravky, ale to také nebývá vždy účinné. Nejvíce akaricidní účinek potlačující roztoče se projevuje v **ošetření sirnatými přípravky**, které se v ekologickém ošetřování také používají, ale to se spíše aplikuje, když je pozorováno silnější napadení. Sirnatými přípravky, ale správně ředěnými, lze provádět předjarní postřik na živočišné škůdce na jednoleté i starší dřevo. Aby toto bylo účinné, je třeba **ošetřovat při teplotě vyšší než 15 °C**. Pokud zjistíme ještě u mladé vinné révy velmi silné napadení těmito škůdci, nejlepší účinek je vykopat, spálit, vydesinfikovat zeminu a vysadit zdravé, nové rostliny.

Vážení a milí přátelé – i přes nepříznivé zprávy a zobrazování, kterými na nás působí všechny komunikační kanály, si přejme, abychom si mezi sebou zachovali vždy přátelské vystupování, navzájem si dokázali pomáhat radou i skutky v našem užitečném a prospěšném konání, které je příznivé pro všechny.

Ve dnech 8. až 10. dubna 2022 se ve výstavním areálu v Častolovicích uskuteční dvacátá zahrádkářská výstava s názvem Velikonoce – svátky jara. Pro návštěvníky

je připraveno dosti programů a ukázek. I naše základní organizace zahrádkářů se zúčastní a bude se podílet svojí expozicí. Uskuteční se i soutěž o nejlepší kolekci kraslic, do které se každý může přihlásit. Vyhodnocení bude provedeno v neděli dne 10. 4. v 15:00 hod. při ukončení výstavy a v tuto dobu zveřejněno. Srdečně Vás všechny zveme a těšíme se na Vaši návštěvu.

Za Český zahrádkářský svaz
František Břečtan

VČELAŘI

ROK SE VČELAMI – DUBEN

Včely nutí matku ke stále větším výkonům v kladení vajíček. **Včelí dělnice rozdělujeme na generaci zimních a letních. Duben je měsícem, kdy je zimní generace včel nahrazena tou letní.**

Zimní generace, nazývaná také dlouhověkou, se dožívá 6-8 měsíců. Narodí se z vajíček nakladených v srpnu a později, mají větší tukové zásoby a v době vývoje se o ně stará více krmíček, to jsou dělnice, které krmí plod. Dlouhověkost je také dána kvalitou potravy. Včelstvo pracuje jenom na tom, aby přežilo do jarních měsíců, kdy si odchová novou generaci včel. Počet dělnic je zredukován na 15 – 20 tisíc, trubci jsou z úlu vykázáni. V zimě se včelstva nerozmnožují a není potřeba oplodnit matku, trubci tak nejsou potřeba. V zimě je zastavena produkce vosku a včely nejsou vyčerpávány stavbou díla. Chladné venkovní počasí brání proletům, včelám musejí stačit zásoby, které si nadělaly v lepších časech.

Letní včely, které se narodí v období snůšky, **jsou vychovávány k tvrdé práci a doslova se upracují k smrti.** Délka jejich života se pohybuje mezi 6 až 8 týdny. Koncem jarního a v letním období se na práci podílí zhruba 50 – 60 tisíc dělnic a spolu s matkou můžeme v úle najít kolem 500 trubců. Včely neustále pátrají po zdrojích snůšky. Informace o směru od úlu, vzdálenosti a množství potravy si mezi sebou předávají pohyby na plástu uvnitř úlu. Říká se tomu včelí tanec. Včely létají především na zdroj, který převažuje svou mohutností a na ostatní se soustředí, až když tento zdroj začne slábnout. V České republice to jsou většinou **porosty řepky olejky**, v některých oblastech jsou převažujícím zdrojem snůšky **sady**, jinde kvetoucí **aleje pyloidárných stromů**. V tomto období se jedná o **med květový**, který se od medovicového-tmavého liší množstevním složením základních

cukrů, obsahuje pylová zrna a méně minerálních látek. Včely med vyrábějí tak, že do medového vaku nasají nektar a donesou ho do úlu. Tam ho předají úlovým včelám ke zpracování a letí pro další náklad. Medné vaky jsou odděleny od žaludku chlopní, aby nedošlo ke smísení s trávicími šťávami. Každá kapka nektaru je několikrát různými včelami nasáta a vyvrhuta a smíšena s enzymy, které rozštěpí cukr. Zároveň je z této tekutiny odstraňována voda aby její obsah nepřevyšoval 17% vody. Vznikne základ medu, který ještě musí dozrát. Včely ke zrání med uloží do buněk, které zavíčkují.

Vývoj včelí dělnice probíhá podle ustálených pravidel. Po zaklazení oplozeného vajíčka, a zakrmení mateří kašičkou, se po 4 dnech vylíhne larva. Šestý den je mateří kašička nahrazena směsí medu a pylu a dělnice buňku uzavřou voskovým víčkem. Po 21 dnech se líhne dělnice, rozkouše víčko, opustí svoji buňku a ujme se úklidu. Nejdříve uklidí buňku, ze které se právě vylíhla, a poté vyhledává další, které je potřeba uklidit a připravit k zaklazení nebo uložení zásob. 3-4 dny po vylíhnutí se

dělnici aktivuje hltanová žláza produkující mateří kašičku. Ze začátku je kvalita mateří kašičky menší, tak krmí starší larvy, později „kojí“ mladší, v této době se dělnicím říká „kojičky“. Po 10. dni života včely se činnost žlázy postupně snižuje a zároveň mění - začíná vytvářet enzymy potřebné ke štěpení cukrů. Mezi 9. a 18. dnem života začnou voskovými žlázami vylučovat voskové šupinky, ze kterých staví plásty, stávají se

z nich „stavitelky“. Jedová žláza dělnice vytváří nejvíce jedu ve 3. týdnu života, jsou z nich „strážkyně“, které na česně i v úlu vyhledávají a likvidují vetřelce. Teprve po 3 týdnech života se z dělnice stane „létavka“, která do úlu přináší zásoby potravy a vody. Někdy se stane, že je nějaká etapa vývoje dělnice narušena a ve včelstvu je nedostatek dělnic potřebné kvalifikace, potom dochází k přeučení dělnic, které už daným stádiem prošly nebo ke zrychlení vývoje, včelstvo ale zeslábne a při vyšším úhynu dělnic může dojít i k úhynu celého včelstva. **K úhynu létavek nejvíce dochází při aplikaci postřiku nebo sečení kvetoucích rostlin** v době, kdy je ošetřovaný porost hojně navštěvován včelami.

Včelař sleduje rozvoj včel, upravuje jim úlový prostor, vkládá vystavené plásty, aby měla matka kam klást, a **vkládá i rámečky s mezistěnami**, které včely teprve vystaví. Dubnové počasí je dost nestálé a v některých dnech nemůžou včely několik dnů létat a přinášet pyl a vodu. To se projeví v přestávce v kladení a zpomalení včelstva v rozvoji.

Petr Dubský,
předseda ZO ČSV Chleny

POČASÍ U NÁS V NOVÉM

Jedná se o amatérskou meteostanici umístěnou na objektu rodinného domu č. p. 48 v obci Rájec. Nová meteostanice je v provozu od srpna 2018. Pro případné dotazy jsem zřídil e-mail: pocasirajec@seznam.cz.

BŘEZEN 2022		
teplota max.	21,2°C	
teplota min.	-8,8°C	
průměrná teplota	3,5°C	

Větr průměr		
Březen	2,0m/s, nárazy 24,2m/s a směr JV	

Srážky		
Březen	24,0mm s 4 dny deště	

V zimním období není srážkoměr vyhříván, tudíž není změřená sněhová pokrývka.

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

NAROZENÍ

V měsíci **březnu** se narodila **Tomáši Černému a Ivetě Bečičkové** z Borovnice dcera **Adéla**.

V měsíci **březnu** se narodil manželům **Jiřímu a Haně Černým** z Borovnice syn **Antonín**.

V měsíci **březnu** se narodil **Petru Junkovi** z Borovnice a **Ivetě Bártové** z Vamberka syn **Matyáš**.

Gratulujeme k narození všech dětí
a přejeme jim hodně spokojenosti na světě
a hodně zdraví a štěstí.

Sociální a kulturní výbor

POZVÁNKY A INFORMACE

FARMÁŘSKÉ TRHY 2022

ZÁMEK DOUDLEBY NAD ORLICÍ

neděle od 9.00 do 15.00 hodin

Letošní trhy nabídnou široký sortiment produktů, výrobků a zboží přímo od výrobců, řemeslníků a farmářů.

Těšit se můžete na pečivo, ovoce a zeleninu, mléčné i masné výrobky, koření, masti, košíky a řadu dalších dobrot, užitečnosti a šikovnosti.

10. dubna (velikonoční trhy)

15. května (výstava bonsaí)

12. června

17. července

14. srpna (řemeslnické trhy)

18. září

16. října (dušičkové trhy)

13. listopadu (martinské trhy)

11. prosince (vánoční trhy)

Přehled akcí a událostí pravidelně aktualizujeme i v oficiálním zámeckém kalendáři.
e-mail: info@zamek-doudleby.cz, web: www.zamek-doudleby.cz

*Dovolujeme si Vás srdečně pozvat
ke zhlédnutí tradiční výstavy*

VELIKONOČNÍ VÝSTAVA

Výstava proběhne v sále
obecního domu ve Vrbici

od 13 - 17h

sobota 2.4.

neděle 3.4.

pátek 8.4.

sobota 9.4.

ZO ČZS Častolovice, Územní sdružení ČZS Rychnov n. Kn. a za podpory městyse Častolovice pořádají

20. VELIKONOČNÍ VÝSTAVU v Častolovicích

ve dnech 8. 4. – 10. 4. 2022

Pro návštěvníky je připraveno:

- * aranžerie ve stylu staročeských tradic, řemesel a zvyklostí,
- * práce na starém hrnčířském kruhu s výrobou hlíněných nádob,
- * paličkování „Vamberecké krajky“, vyšívání, háčkování,
- * ukáзка výroby a zdobení krásného patesworku, pítení osob,
- * malování, tepání a zdobení kraslic, předmětů z dřevě vaty,
- * samostatná expozice zahrádkářů s názvem vítámny se zahrádky,
- * výrobky z prouti, rákosu, lýka, šustí, dřeva a dalšího materiálu,
- * ukáзка zdobení a malování perníků a dalších předmětů,
- * staročeské velikonoční tradice a zvyklosti ve východních Čechách
- * zobrazení největšího křesťanského svátku v roce a křesťové cesty,
- * symboly velikonočních svátků, česká kroje ve stylové úpravě,
- * ukáзка staročeského pečení našich babiček s recepty a návody,
- * nejen novodobé různé velikonoční velkopekárenské výrobky,
- * velká kolekce všech jarních květin v bohaté aranžérii se sklem,
- * užitková keramika v několika provedení a v moderní aranžérii,
- * soutěž o nejlepší kolekci kraslic (3 ks) do které se může každý před výstavou přihlásit, vyhodnocena bude 10. 4. 2022 v 15,00 h.
- * po celou dobu výstavy bude přítomna odborná zahrádkářská poradna s ukázkou různých odborných dokumentů, rad, pouček a návodů,
- * prodej bude vše ve spojitosti s velikonočními a zahrádkářskými potřebami, dále květiny, zeleninová sadba, bohaté občerstvení,
- * po celou dobu výstavy bude uskutečněn doprovodný program.

Doprovodný program:

PÁTEK 8. 4. 2022

- 09,00 hod. Zahájení prvního dne výstavy
- 09,00 hod. Zahájení soutěže o nejlepší kolekci kraslic
- 09,00 hod. Zahájení odborné zahrádkářské poradny
- 14,00 hod. Ukáзка výroby velikonočních osob a upominek
- 17,00 hod. Ukončení prvního dne výstavy

SOBOTA 9. 4. 2022

- 09,00 hod. Zahájení druhého dne výstavy
- 09,00 hod. Zahájení soutěže o nejlepší kolekci kraslic
- 09,00 hod. Zahájení odborné zahrádkářské poradny
- 14,00 hod. Ukáзка aranžování květin
- 17,00 hod. Konec druhého dne výstavy

NEDELE 10. 4. 2022

- 09,00 hod. Zahájení třetího dne výstavy
- 09,00 hod. Zahájení soutěže o nejlepší kolekci kraslic
- 09,00 hod. Zahájení odborné zahrádkářské poradny
- 09,30 hod. Zasedání UR ČZS Rychnov n. Kn.
- 13,00 hod. Vystoupení hudební skupiny
- 15,00 hod. Ukončení soutěže o nejlepší kolekci kraslic
- 18,00 hod. Celkové ukončení výstavy

Vstupné: žáci do 15 let, ZTP a ZTP 40 Kč
důchodci 60 Kč, dospělí 90 Kč,
rodinné 200 Kč 2 dosp. + 1-4 děti
parkovné zdarma

Bližší informace na www.zahradkari.com
a na tel. 721 311 713

Pořadatelé upozorňují na dodržování epidemiologických opatření a nařízení vlády.

Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, z.s.,
základní organizace Kostelec nad Orlicí srdečně zve na

Tradiční velikonoční jarmark

Vystavovatelé: Domovinka Kostelec nad Orlicí, Farní charita Rychnov nad Kněžnou, ÚSP Kvasiny, ÚSP Domečky Rychnov nad Kněžnou,
Domov důchodců Albrechtice nad Orlicí a Borohrádek, Gediatrické centrum Týniště nad Orlicí, GEMA Zamberk, Centrum Orion Dlouhá Ves,
Dům na Stříbrném vrchu Rokytice v Orlických horách,

Sdružený klub Rabštejn Kostelec nad Orlicí

13. 4. 2022
8:00-17:00

RÁJECKÉ ŽENY KOLEDUJÍ

Dne 3. 4. 2022 se pár stařečných amazonek vydalo v chladném počasí na tradiční holčíčí koledu. Jde o tradici, která v Podorlicku ožívá vždy 14 dnů před Velikonocemi. Děkujeme za milá setkání a pohoštění.

Těšíme se na nadcházející sezónu a doufáme, že se budeme zase v Rájci potkávat na různých akcích.

První vlaštovkou bude **pálení čarodějnic**, které letos vychází na sobotu **30. 4. 2022**.

V rámci této události je plánováno pálení ohně, aktivity pro děti a vůbec první ročník soutěže o nejlepší domácí likér, tzv. Rájecký košť.

Rájecké ženy

TRADIČNÍ PÁLENÍ ČARODĚJNIC

Každoročně se z noci 30. dubna na 1. máje uskutečňuje tzv. „pálení čarodějnic“. Tento zvyk nemá hluboké kořeny v historii a postupem času se z něho stala spíše společenská událost.

Proto jsme se letos rozhodli uspořádat menší „pálení čarodějnic“ i v Přestavlkách.

KDY? 30. dubna 2022

KDE? hasičská klubovna

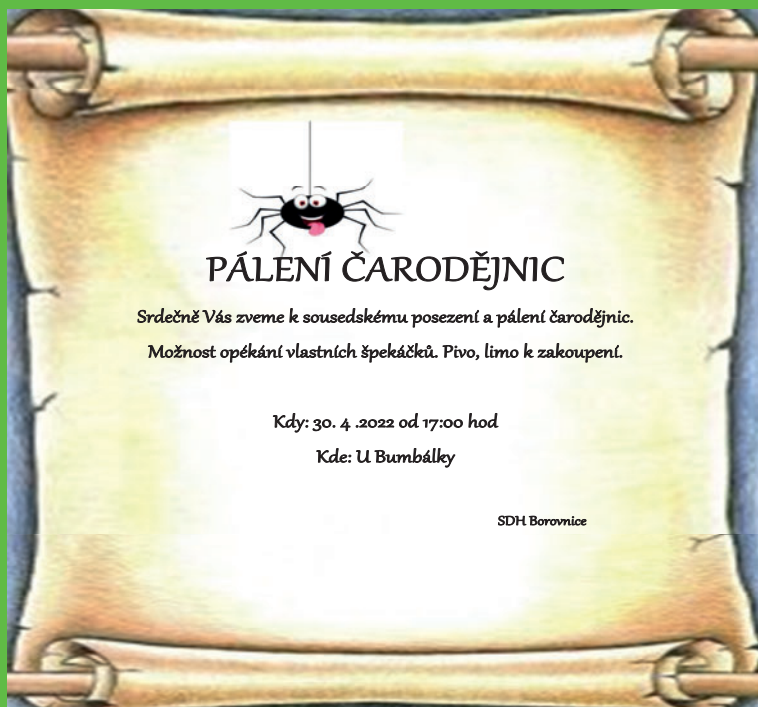
OD KDY? Od 16:00 hod.

Občerstvení zajištěno.

Přijďte strávit příjemný večer k táboráku ☺

SDH Přestavlký

OTEVÍRÁNÍ 15. ročník CYKLOSEZÓNY

23. dubna 2022

RTIC, o.p.s.
Kostelec n.O.

Město
Kostelec n.O.

Obec
Vrbice

Registrace 8:00–9:00 v informačním centru

Kostelec nad Orlicí

Start v 9:00 z Palackého náměstí

Trasa:

start **Kostelec nad Orlicí** → studánka Pod Borovicí

→ kontrolní bod **Častolovické Horky** → Zdelov

→ kontrolní bod **Kozodry** → Svídnice → Krchleby

→ kontrolní bod **Chleny** → Cíl **rozhledna Vrbice**

Změna programu a trasy vyhrazena. Z akce mohou být pořizovány fotografie.

Více informací získáte v informačním centru v Kostelci nad Orlicí, Palackého náměstí 29, www.rtic.cz | kostelečno@rtic.cz | tel. 494 337 261

Vydává Obec Borovnice v nákladu 200 ks.

Registrováno u MK ČR pod č.j. E 21940. Uzávěrka příštího čísla: 29. 4. 2022.

Redakční rada neodpovídá za stylizaci příspěvků a tiskové chyby.

Vytiskla tiskárna AG TYP Kostelec nad Orlicí.